

Singer Henrik Feleségével És Gyermekeivel

Ezen a képen a családommal vagyok lefényképezve. Balról jobbra: én, mellettem a lányom, Jelena, aki Goldman lett a házasságában. Mellette áll a Kálmán, a fiam és végül Szofija, a feleségem. A kép Ungváron készült, 1954-ben. 1946-ban házasodtam meg, ahogy megérkeztünk Ungvárra. Feleségemmel, Szofijával Voronyezsben ismerkedtünk meg, ahol én orosz hadifogoly voltam a második világháború alatt. Zsidó esküvőnk nem volt. Egyszerűen bejegyeztettük a házasságot a kerületi anyakönyvi hivatalban. Máig abban a házban lakunk, amit még apám vett a nővéremnek, amikor férjhez ment. Egy varrodában helyezkedtem el a város központjában. A háború után az emberek kevés új dolgot varrattak, főleg a régi ruhát javították. Csak én dolgoztam, a feleségem otthon volt. 1947-ben született az első gyerekünk, egy fiú, akit az apám tiszteletére Kálmánnak nevezünk el. 1949-ben született a lányom, akit Jelenának nevezünk el Helén nővérem tiszteletére. A lányom zsidó neve Haja. Nagyon sokat kellett dolgoznom, hogy eltartsam a családot. Azok nagyon nehéz idők voltak, éhínség volt. Egy idő után a varrodánkból nagy műhely lett. Ott dolgoztam szabázként huszonöt éven keresztül. Először brigádvezető voltam. A munka menete a következő volt: én kiszabtam az anyagot, odaadtam egy varrónőnek, aki megcsinálta a kabátot, az öltönyt az elejétől a végéig. Én csak leellenőriztem a munkáját, és kész. De amikor az egyedi varrásról áttértünk a műveletmegosztásos módszerre, elmentem onnan. Szerintem az nem munka, hogy az egyik csinálja az egyik műveletet, a másik a másikat, és így nyolc ember dolgozik egy dolgon. Ez a minőség rovására megy. Próbáltak rábeszélni, hogy maradjak, de én nem akartam ebben a rendszerben dolgozni. Átmentem egy másik műhelybe, ahol egy ismerősöm dolgozott. Ott csodálatos munka folyt, a ruhadarabokat az elejétől a végéig az ember maga varrta, mindössze egyetlenegy próbával. Ha nagyon pontosan készíti el az ember a szabásmintát, akkor megesik, hogy még próba sem kell. Nagyon sok kuncsaft volt. Olyan jól dolgoztunk, hogy a kuncsaftok mindig igyekeztek valahogyan megköszönni, többet fizetni, mint amennyi járt. Mindenki elégedett volt az új ruhájával, és újra eljött hozzánk. Nyugdíjba csak hetvenéves korom után mentem. Mikor végleg otthagytam a munkát a szalonban, tovább dolgoztam otthon. Nagyon sok kuncsaftom volt. A boltokban nem lehetett jó ruhát kapni, minden hiánycikk volt, ezért az emberek nagyon sokat varrattak. Akkoriban nagyon jól kerestem, semmiben sem szenvedtünk hiányt. Szabadidőm majdhogynem nem is maradt. De azért igyekeztem teremteni valamennyi időt, hogy a családommal töltssem, hogy sétáljunk, moziba menjünk. A feleségemmel igyekeztünk, amennyire

ez lehetséges volt, betartani a zsidó hagyományokat, megünnepelni a zsidó ünnepeket. Követtük a kásrutot, főleg az első időkben, amikor még szabadon lehetett élelmiszert kapni. Nem messze tőlünk lakott egy zsidó asszony a családjával, és péntekenként a feleségem velem együtt készítette el az ételt sábeszre, mert sábeszkor semmit sem lehetett főzni, még a tüzet sem volt szabad begyújtani. Péntek este a családdal együtt ünnepeltük a sábeszt, minden a hagyomány szerint zajlott. Mindannyian imádkoztunk, a feleségem gyertyát gyújtott. De arra, hogy szombaton ne dolgozzak, nem volt lehetőségem. A szovjet hatalom alatt a szombat munkanap volt. Ha el tudtam menni szombaton a munkahelyemről, akkor elmentem. De én brigádvezető voltam, nem hagyhattam ott csapat-papot.